

Grote Markt 11

wijk: Centrum

Soort : Gevel-herdekkingssteen
Naam : **Bilderdijk**
Datering : ± 1885
Perceel : Rijksmonument – RM/19248
Oorspronkelijke gevel : geplaatst in 1885
Herschilderd / Herplaatst : -

Gevel

Gevelherdenkingssteen

Plaats : Boven het zolderraam in de voorgevel
Omschrijving : Rechthoekig steen met tekstvlak in een soort boek rol, waarin staat vermeld **BILDERDIJK HERDACHT 1885** rechthoekig cartouche, omringd door rolwerk en bloemmotieven. **BILDERDIJK - HERDACHT IN 1885 – DE KUNSTNAARSKRING**
Materiaal : Zandsteen
Afmetingen : ± ... h x ... br mm
Kwaliteit : Steen matig, tekst slecht
Kenmerken : Polychromeerwerk bijna geheel verdwenen
Opgeknapt in : -

Geschiedenis : Willem Bilderdijk 07-09-1756 – 18-12-1831 Nederlands beroemdste dichter van de negentiende eeuw, sleet zijn laatste vier levensjaren (1827-1831) in Haarlem. In het boek Brinkman aan de Grote Markt 4000 jaar geschiedenis Hartje Haarlem staat van 1829 tot 1931.

De plek in de St. Bavokerk waar de opperpriester, ziener en onsterfelijke bard ligt begraven is weliswaar zo gevonden maar zijn sterfhuis wordt daarentegen al sinds jaar en dag als winkelcentrum c.q. doorgangshuis gebruikt. In de gevel van Grote Markt 11 is een herdenkingssteen in 1885 gemetseld.

Diverse gevel ornamenten
Gevel/gedenksteen, Vazen,
Guierlandes

De Bilderdijksteen Anno oktober 2006

De firma Snoep en Vermeer uit Amsterdam zou voor ons deze steen gaan restaureren met M70 Jahn zandsteen restauratie mortel krimparm. Tobias Snoep is gespecialiseerd in restauratie werken van natuursteen. Maar de steen is zover vergaan dat de Rijksdienst zelf zei het is beter deze te vernieuwen dan te restaureren want de restauratie zou het maar 20/25 jaar uithouden. Jammer maar de eigenaren waren niet eerder bereid de steen te laten restaureren. Nu zal er een replica van de steen worden gehakt in 2009.

Foto tijdens de plaatsing van de Bilderdijksteen (foto N-H Archief)

uit: Van Oude Tijden Schetsen uit Haarlem's verleden
 H.E.Knappert archivaris der Gemeente Haarlem overgedrukt
 uit Haarlems Dagblad
 getekend door H.J.W. naar een tekening van P.van Looy
 1881

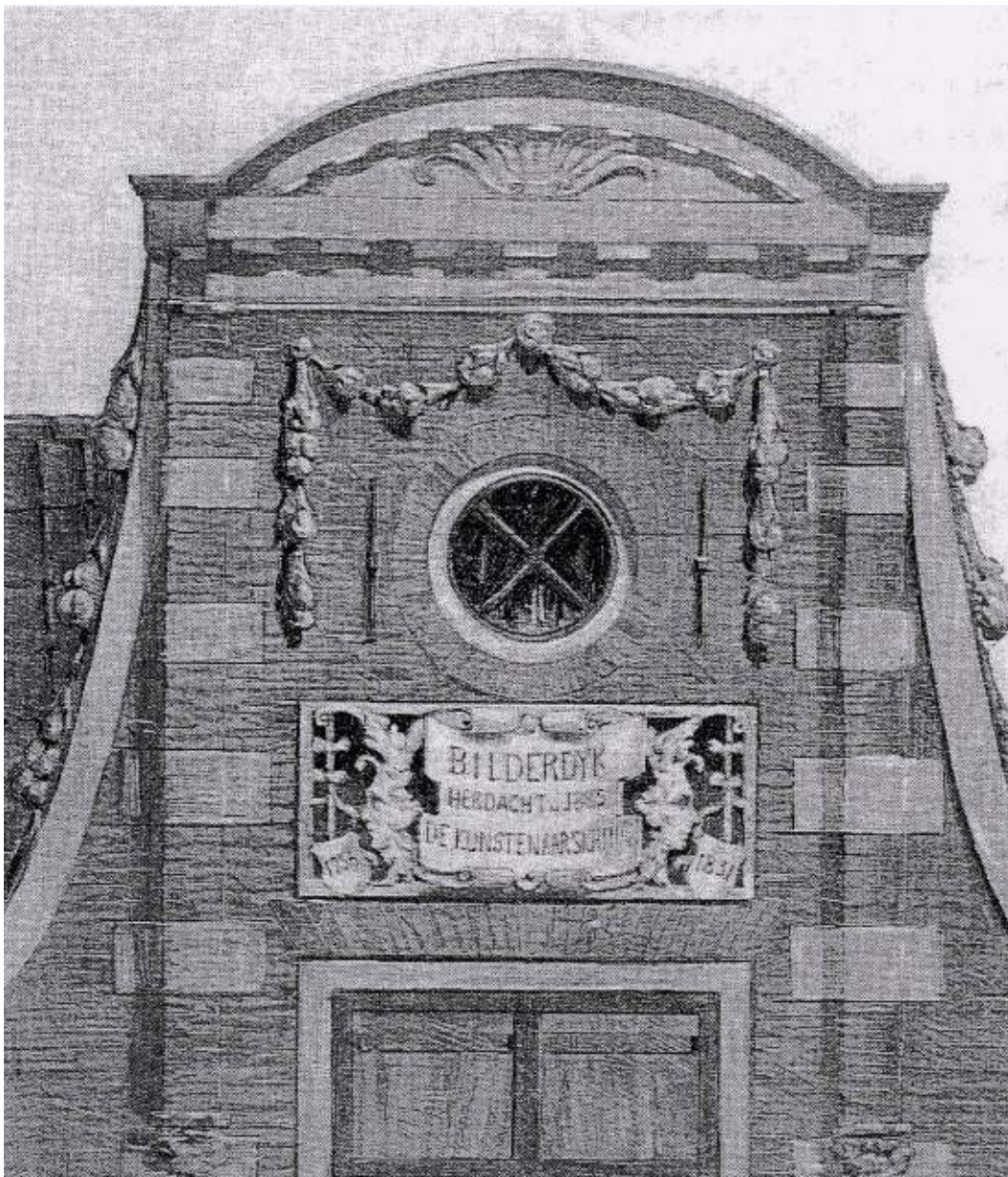
overgedrukt uit Haarlems Dagblad
 uitgegeven door Ver.Haarlem 1923

Gedenksteen voor Willem Bilderdijk in zijn voormalige
 woonhuis op de Grote Markt
 ontwerp: Adrianus van der Steur, uitvoering Frans
 Stracké

opdracht : van de Haarlemse Kunstenaarskring, onthuld
 op 7 of 8 Juli 1885 door Nicolaas Beets.

Deze afbeelding afkomstig uit: "Een steen in goud
 gevat" Haarlemse Doelenreeks 2 blz. 30. Bilderdijk
 verwoordt zijn kritiek op Haarlem in zijn gedicht
 "Haarlem" in genoemd boek op blz. 31.

Afbeelding is een tekening vermoedelijk gemaakt: naar
 de foto in van der Steur's

"Oude gebouwen
 in Haarlem" tekst
 blz. 8, afbeelding
 nr. 16

Op foto is te lezen:
 Kunstenaarskring,
 op de tekening
 echter
 Kunstenaarskring
 correctie van de
 tekenaar????

Een nieuwe traditie, de Bilderdijk-herdenking? Wel als het aan de jonge Stichting Bilderdijk Haarlem ligt. Die wil de dichter Willem Bilderdijk (1756), die van 1827 tot aan zijn dood in 1831 aan de Grote Markt woonde, elke twee jaar eren met een Bilderdijk-herdenking. Met onder meer een Bilderdijk-lezing.

Maria van Vlijmen

Willem Bilderdijk, dichter en Haarlemmer

Het huis van Willem Bilderdijk bestaat nog, dat wil zeggen: het bovenste deel. De begane grond is verdwenen, omdat het pand tegenwoordig de toegang tot de Brinkman Passage vormt. Hoog in de gevel zit een gedenksteen, als herinnering aan het feit dat Bilderdijk hier de laatste jaren van zijn leven heeft doorgebracht. Bilderdijk is nu nog wel enigszins bekend als dichter, maar hij was jurist en arts van zijn vak en bovendien arabist. De Haarlemse uitgeverij De Zingende Zaag is de initiatiefnemer van de Stichting Bilderdijk Haarlem, die beoogt deze tweejaarlijkse herdenking op nationaal niveau te brengen en hiermee bij te dragen aan de opluistering van het literair klimaat in Haarlem.

De eerste Bilderdijk-herdenking

Op 18 december 2006 werd de eerste herdenking gehouden, ter gelegenheid van de 250e geboortedag en 175e sterfdag - 18 december 1831 - van Willem Bilderdijk. In de Grote Kerk, waar hij is begraven, was een gezelschap van genodigden bijeen. Het welkomstwoord werd gesproken door Ruud Douma van de Zingende Zaag, waarna een korte kenschets van de persoon Bilderdijk volgde, en van zijn begrafenis die indertijd in stilte en met slechts enkele aanwezigen is verlopen.

Vervolgens kreeg Louis Pirenne (Culturele Zaken) namens de gemeente Haarlem het woord. Hij prees de initiatiefnemers en kondigde aan dat in 2008, het voorgenomen Haarlemse culturele jaar, een speciale Bilderdijk-herdenking zal worden gehouden. De gemeente Haarlem gaf zo aan blij te zijn met de aandacht voor deze bekende Haarlemmer. Het gezelschap kon hierna een stukje lopen, en dat was maar goed ook, want net als in 1831 was het ijskoud in de kerk. In het schip hield Piet Gerbrandy, criticus, essayist en dichter, de eerste Bilderdijk-lezing. Op jonge leeftijd raakte Willem Bilderdijk gewond aan zijn voet, een aandoening die

nooit goed is genezen en die hem zijn leven lang geplaagd heeft. Volgens Piet Gerbrandy had Bilderdijk toch plezier van zijn ongelukkige jeugd, die in elk geval leidde tot veel gedichten, waarvan vele met een nogal hypochondrisch karakter. Piet Gerbrandy sprak over Bilderdijk als een 've knipt genie', dat voortdurend gebukt ging onder geldgebrek en kwellende hoofdpijnen. Hij troostte zich met opium, (zelf voorgeschreven recept).

Op de plaats waar Bilderdijk is begraven legde stadsdicht George Moormann een krans. Tot slot lazen dichter Pete van Zonneveld, afkomstig uit Bilderdijk's geliefde stad Leiden, schrijver Adriaan Jaeggi uit Amsterdam, Bilderdijk's geboorteplaats, en Moormann zelf ieder een gedicht voor

Gedenksteen en de Bilderdijk-kist

De gemeente Haarlem heeft toegezegd om de verwaarloosde gedenksteen in het huis aan de Grote Markt te laten opknappen, zodat deze weer goed leesbaar wordt. Een uitgave van De Zingende Zaag vormt een andere tastbare herinnering aan Willem Bilderdijk, die 19e eeuwse homo universalis. Dit monumentje is geen boek, maar een houtkistje gevuld met allerlei parafernalia, zoals een zakje kruiden (samengesteld door drogisterij Van der Pigge) om de geest tot rust te brengen, een foto van Bilderdijk's haarlok en een instructie om van het kistje (met de hand gezaagd in elkaar gezet) een camera obscura te maken.

De Bilderdijk-kist is in de boekhandel te koop (€ 125,-; ISBN 90 74183 255). Leden van de Vereniging Haarlem krijgen € 25 korting en kunnen hem bestellen bij uitgeverij De Zingende Zaag; tel. 023 - 5329508, e-mail: info@dezingendezaag.com.